

Sygn. akt **II AKa 245/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maciej Żelazowski
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski (spr.) SA Piotr Brodniak
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Janiny Rzepińskiej

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. sprawy

P. M.

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 10 września 2014 r., sygn. akt III K 130/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 60 § 2 k.k.

i art. 60 § 6 pkt 2 k.k. wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności obniża do 5 (pięciu) lat;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym oraz od opłaty za obie instancje.

Sygn. akt II AKa 245/14

UZASADNIENIE

P. M. został oskarżony o to, że:

w dniu 15 lutego 2013 roku w Ś. działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia M. S. zadając wymienionemu szereg ciosów nożem w klatkę piersiową w tym na wysokości mostka: w głowę, prawy bark, w obie kończyny górne, szereg kopnięć w tułów, usiłował dokonać jego zabójstwa, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na skuteczną obronę pokrzywdzonego oraz interwencję osoby trzeciej, przy czym działaniem swoim spowodował u pokrzywdzonego rany klute i cięte głowy, barku prawego, ramienia prawego, klatki piersiowej na wysokości mostka,

rany nadgarstka prawego, klatki piersiowej na wysokości mostka, rany nadgarstka prawego z uszkodzeniem ścięgna zginacza łokciowego i prostownika palca IV ręki prawej, otwarte złamanie paliczka podstawowego palca IV ręki lewej, które to obrażenia spowodowały rozstrój zdrowia oraz naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego tj. obu kończyn górnych, powłok miękkich głowy na okres trwający dłużej niż 7 dni, czym działał na szkodę M. S.;

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157§ 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 10 września 2014 r., sygn. akt III K 130/14 Sąd Okręgowy w Szczecinie uznał oskarżonego P. M. za winnego tego, że w dniu 15 lutego 2013r. w Ś. działając w zamiarze ewentualnym usiłował pozbawić życia M. S. w ten sposób, że zadał wymienionemu szereg ciosów nożem w klatkę piersiową, w głowę, prawy bark, w obie kończyny górne i szereg kopnięć w tułów, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję osoby trzeciej, czym spowodował u pokrzywdzonego rany klute i cięte głowy, barku prawego, ramienia prawego, ranę kluto- ciętą klatki piersiowej na wysokości mostka, rany nadgarstka prawego z uszkodzeniem ścięgna zginacza łokciowego i prostownika palca IV ręki prawej, otwarte złamanie paliczka podstawowego palca IV ręki lewej, które to obrażenia spowodowały rozstrój zdrowia oraz naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego, tj. obu kończyn górnych, powłok miękkich głowy i klatki piersiowej na okres trwający dłużej niż 7 dni , tj. dokonania przestępstwa z art. 13§1kk w zw. z art. 148 §1 kk w zb. z art. 157§1kk w zw. z art.11§2kk i za to na podstawie art. 14 §1kk w zw. z art.148 §1 kk w zw. z art. 11 §3 kk wymierza mu karę 8 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 63 §1kk na poczet wymierzonej kary zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego od dnia 15 lutego 2013r. Sąd Okręgowy w Szczecinie na podstawie art. 230 §2 k.k. nakazał zwrócić P. M.: kurtkę czarna zapinaną na zamek, bluzę dresową marki „B. (...)”, spodnie dresowe marki „N.”, buty marki „N.” rozmiar 42, M. S.: kurtkę brązową marki „H. (...)”, bluzę koloru siwego z kapturem marki „(...)”, bluzę koloru czarnego w paski, koszulkę koloru szarego marki „B.”, a P. R.: spodnie dżinsowe jasnoniebieskie, bluzę dresową marki „A., buty marki „N.” rozm. 43. Nadto zasądził od pozwanego P. M. na rzecz powoda M. S. kwotę 50 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od dnia 13 listopada 2013r. do dnia zapłaty, kwotę 1184,10 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od dnia 5 grudnia 2013r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo cywilne oddalił i nadał rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi w zakresie rozstrzygnięcia o powództwie cywilnym do kwoty 6184,10 złotych. P. M. został zwolniony od uiszczenia wpisu od powództwa cywilnego; Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 643 k.p.k. i §2 ust 1 i 2, §6 i 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu zasądził od oskarżonego na rzecz powoda cywilnego M. S. kwotę 9.900 złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika. Oskarżonego zwolniono w całości od ponoszenia kosztów sądowych i opłaty.

Apelację od powyższego wyroku co do kary złożył obrońca oskarżonego P. M. i zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 60 §2 k.k., poprzez jego niezastosowanie i wymierzenie oskarżonemu P. M. kary 8 lat pozbawienia wolności pomimo tego, iż okoliczności sprawy, w szczególności młody wiek oskarżonego, jego dotychczasowa niekaralność, motyw i zamiar jego działania, właściwości osobiste oskarżonego, postawa oskarżonego w toku postępowania oraz skutki czynu nakazywały zastosowanie wskazanego przepisu i orzeczenie wobec oskarżonego łagodniejszej kary pozbawienia wolności,

2) rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego poprzez wymierzenie kary 8 lat pozbawienia wolności, podczas gdy orzeczenie kary łagodniejszej byłoby wystarczające dla osiągnięcia celów kary.

Tak argumentując obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zastosowanie wobec oskarżonego art. 60 §2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu łagodniejszej kary pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja doprowadziła do modyfikacji rozstrzygnięcia kształtującego wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego P. M..

Dokonując takiej oceny skargi, już na wstępie stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę zgromadził wszystkie dostępne mu dowody, a rozstrzygając o sprawstwie i winie oskarżonego, dowody te bezbłędnie ocenił. O słuszności tej tezy przekonuje treść pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, w których to Sąd meriti zaprezentował bardzo wnikliwą i wszechstronną, a przede wszystkim, logiczną analizę uzyskanych dowodów. Z kolei wnioski płynące z tej analizy nie pozostawiają żadnych, nawet najmniejszych wątpliwości, że dokonana przez Sąd orzekający ocena wiarygodności poszczególnych dowodów jest poprawna i jako taka korzysta ona z ochrony przynależnej jej z mocy art. 7 kpk. Odmiennego przekonania o słuszności tej tezy nie forsuje zresztą i apelacja, a skarżący zasadnie podnosi, że orzeczona wobec P. M. kara 8 lat pozbawienia wolności – bez zastosowania art. 60 §2 k.k. – w okolicznościach analizowanej sprawy jest rażąco niewspółmiernie surowa.

Zauważyć należało, że dolegliwość kary, wymierzonej w granicach przewidzianych przez ustawę, ma nie przekraczać stopnia winy i uwzględniać stopień społecznej szkodliwości czynu. Nadto ma też spełniać określone cele prewencyjne (wychowawcze i zapobiegawcze) w stosunku do oskarżonego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przy czym cele te powinny być ustalane nie na czas popełnienia przestępstwa, lecz na czas wyrokowania. Miarkując wymiar kary, konieczna jest ocena zachowania sprawcy przed i po popełnieniu przestępstwa, skoro elementy te także decydują o określeniu wymagań z zakresu prewencji indywidualnej. Wymiar kary kształtowany przez prewencję ogólną musi naturalnie uwzględniać również zmiany, jakie zachodzą w społecznej potrzebie karania. Sąd Odwoławczy zauważa, że stopień społecznej szkodliwości czynu, jakiego dopuścił się oskarżony, jest wysoki. P. M. godził w życie i zdrowie człowieka, a pokrzywdzony będzie musiał zapewne już do końca życia borykać się z konsekwencjami całego zajścia. Niezależnie jednak od powyższego należy uwzględnić okoliczności, które znacząco przemawiają na korzyść oskarżonego, zwłaszcza, że jest ich o wiele więcej niż tych, które skutkowały wymierzeniem wobec niego kary rażąco surowej. Jeśli zatem uwzględnić stopień winy oskarżonego, a także jego wiek, brak dotychczas odnotowanych konfliktów z prawem, dobrą opinię środowiskową, a także okoliczności popełnionego czynu i właściwości osobiste oskarżonego to rzeczywiście orzeczona przez Sąd meriti kara jest rażąco surowa. Należy wskazać, że nagannym zachowaniem oskarżonego kierowała zawiedziona miłość i zazdrość o byłą dziewczynę K. J., co choć oczywiście nie może stanowić o jakimkolwiek akceptowaniu agresji P. M., to jednak powinno być uwzględnione przy wymiarze kary, tym bardziej, że biegli zauważyli w osobowości oskarżonego elementy niedojrzałe (k. 159). Nie bez znaczenia jest również i to, że oskarżony nie był wcześniej karany sędownie, postrzegano go w środowisku jako osobę spokojną, nieagresywną. Cała sytuacja była dla oskarżonego bezsprzecznie trudna emocjonalnie i choć jego reakcja na zawiedzione uczucie powinna wywołać stanowczy sprzeciw, to jednak kara powinna uwzględniać tło zajścia i właściwości osobiste P. M.. Ponadto wyraził skruchę z powodu swojego postępowania, przeprosił M. S. i jego rodzinę. Oskarżony na rozprawie wprawdzie podawał, że nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu, to jednak podtrzymywał swoje wcześniejsze wyjaśnienia, złożone jeszcze w toku postępowania przygotowawczego. Z ich treści można zaś wyczytać, że P. M. wyraźnie nie przyznawał się do usiłowania zabójstwa, przyznał się zaś do uszkodzenia ciała M. S. i szczegółowo opisał tak motywy, które nim kierowały, jak również przebieg zajścia (k. 30, 32-33). Nadto po wyrażeniu żalu za to co się stało (k.46) oskarżony podał, że już po zdarzeniu zaczął się martwić o zdrowie pokrzywdzonego (k. 30v). W toku postępowania przygotowawczego oskarżony brał czynny udział w poszukiwaniu noża, którego użył, wskazywał miejsce w którym go wyrzucił do kanału (k. 229-230). Dążył więc do ustalenia rzeczywistego przebiegu zajścia i podjął współpracę z organami prowadzącymi postępowanie przygotowawcze.

Wszystkie wymienione okoliczności sprawiają, że tak surowe ukaranie P. M. nie jest celowe. Nawet kara w zakresie minimum ustawowego zagrożenia nie realizowałaby zatem celów w zakresie prewencji indywidualnej. Z kolei istotą prewencji ogólnej, nie jest przecież wyłącznie wymierzanie surowych kar pozbawienia wolności, lecz kształtowanie w społeczeństwie przekonania o nieuchronności kary, jej dostosowanie do stopnia winy sprawcy i okoliczności podmiotowo-przedmiotowych czynu, a zatem - karanie sprawiedliwe i tworzące atmosferę zaufania dla obowiązującego systemu prawnego. Słowem, każdy czyn i każdy sprawca wymaga indywidualnego potraktowania.

Według art. 60 § 2 pkt 1 kk Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary w szczególnie uzasadnionych wypadkach, kiedy nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo byłaby niewspółmiernie surowa, w szczególności jeżeli pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, szkoda została naprawiona albo pokrzywdzony i sprawca

uzgodnili sposób naprawienia szkody. Sposób nadzwyczajnego łagodzenia kar w przypadku czynu stanowiącego zbrodnię wskazuje art. 60 § 6 pkt 2 kk, który pozwala na wymierzenie kary nie niższej od jednej trzeciej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a zatem w przypadku zbrodni zabójstwa z art. 148 § 1 kk kara nadzwyczajnie złagodzona może zostać wymierzona od 2 lat i 8 miesięcy do 7 lat i 11 miesięcy. Opisane powyżej okoliczności sprawy dają z kolei podstawę do uznania, że zachodzi w przedmiotowej sprawie określony przepisem art. 60 § 2 k.k. szczególnie uzasadniony wypadek, w którym nawet najniższa kara przewidziana za zbrodnię z art. 13 §1 k.k. w zw. z art. 148 §1 k.k. w zb. z art. 157 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. jawiłaby się jako rażąco surowa. Przewaga okoliczności łagodzących nad obciążającymi P. M. musiała znaleźć odzwierciedlenie w wysokości wymierzonej mu kary. Dlatego też Sąd Apelacyjny uznał za właściwe, przy zastosowaniu art. 60 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k. obniżyć wymierzoną oskarżonemu na podstawie art. 14 §1 k.k. w zw. z art. 148 §1 k.k. w zw. z art. 11 §3 k.k. karę, za przypisany mu zaskarżonym wyrokiem czyn - do 5 lat pozbawienia wolności.

Jednocześnie, brak było podstaw do dalszego złagodzenia kary wymierzonej oskarżonemu, nie znajdowało to bowiem podstaw prawnych i faktycznych, a także byłoby w realiach przedmiotowej sprawy wyrazem nadmiernej pobłażliwości i przez to, ze społecznego punktu widzenia zupełnie niezrozumiałe.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, tak orzeczone kara jest sankcją sprawiedliwą, uwzględniającą stopień winy i społecznej szkodliwości popełnionego czynu, pozwalającą na osiągnięcie wobec P. M. korzystnych efektów poprawczych i powinna przy tym spowodować (w połączeniu z wcześniejszym okresem izolacji w warunkach aresztu tymczasowego), iż oskarżony zrozumie naganność swojego postępowania i dalej pokieruje swoim życiem w taki sposób, by ponownie nie naruszyć norm prawa karnego. Kara ta w należyтым stopniu respektuje potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, w tym ugruntowania przekonania o nieuchronności kary za naruszenie dóbr chronionych prawem i nieopłacalności zamachów na te dobra, wzmoże również poczucie odpowiedzialności, poszanowania prawa i pozwoli na wyrobienie właściwych postaw oraz poczucia bezpieczeństwa.

Kierując się zaprezentowanymi względami Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w powyższym zakresie, zaś w pozostałej części, nie stwierdzając przesłanek określonych w art. 439 § 1 k.p.k. i art. 440 k.p.k., utrzymał orzeczenie w mocy.

Z uwagi na sytuację majątkową skazanego Sąd odwoławczy zwolnił go od wydatków za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 624 §1 k.p.k.